

*Załącznik nr 1 do Uchwały
Nr XII/51/25
Rady Gminy Bielice
z dnia 26 marca 2025 r.*

**Program
Wspierania Rodziny w Gminie Bielice
na lata 2025-2027**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM.....	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM.....	5
1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	6
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE BIELICE.....	7
2.1. ADRESACI PROGRAMU	8
2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
2.2.1. DANE OGÓLNE	8
2.2.2. DEMOGRAFIA.....	9
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA	10
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	10
2.2.5. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE.....	11
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO.....	13
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY	13
2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU	13
2.3.1.2. PIECZA ZASTĘPCZA, ASYSTENTURA RODZINY, ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE.....	15
2.3.1.3. KARTA DUŻEJ RODZINY	21
2.3.1.4. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ..	21
2.3.1.5. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY	23
2.3.1.6. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY	25
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY.....	27
2.4. BADANIA ANKIETOWE	28
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW.....	29
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWCE OŚWIATOWEJ	32
2.5. ANALIZA SWOT	35
2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU.....	38
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....	38
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU.....	39
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	40
4. REALIZACJA PROGRAMU	52
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY.....	52
4.2. FINANSOWANIE.....	52
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	52
SPIS TABEL I WYKRESÓW	54

WPROWADZENIE

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość oraz przemoc domową. Są one najczęstszymi przyczynami niedostosowania społecznego dzieci.

Stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny daje możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które stają się bezradne i marginalizowane. W systemie takim ważne jest, by prowadzone działania oprzeć na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Bielice został opracowany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielicach. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2025-2027, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2021-2023.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – Dz. U. z 2024 r. poz. 17) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – Dz. U. z 2024 r. poz. 1061) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – Dz. U. z 2023 r. poz. 1465 z późn. zm.), tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Dz. U. z 2023 r. poz. 2809) normuje problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przysposobieniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przysposobienia nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Gminie Bielice będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bielice na lata 2021-2031.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE BIELICE

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Bielice została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagoga szkolnego zatrudnionego placówce oświatowej. Do analizy przedłożono 39 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców oraz 1 ankietę wypełnioną przez pedagoga i dyrektora z placówki systemu oświaty.

Wśród ankietowanych było 70% kobiet i 30% mężczyzn. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (28,2%), 56-65 lat (20,5%) oraz 45-55 lat (18,2%). Mniejszy odsetek spośród badanych stanowiły grupy osób w wieku 26-35 lat oraz pow. 65 lat (po 15,3%) oraz osoby w wieku 20-25 lat (2,5%). W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 20. roku życia. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to po 28,2% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia zasadniczego zawodowego i średniego. Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem wyższym (25,6%) oraz podstawowym (7,6%).

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 77% wszystkich respondentów ankiety mieszka na terenie gminy Bielice od urodzenia, a 23% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 2 do 31 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
39	kobiety (70%)	20-25 lat (2,5%)	od urodzenia (77%)	wyższe (25,6%)
	mężczyźni (30%)	26-35 lat (15,3%)	od 2 do 31 lat (23%)	średnie (28,2%)
		36-45 lat (28,2%)		zasadnicze zawodowe (28,2%)
		46-55 lat (18,2%)		podstawowe 7,6%
		56-65 lat (20,5%)		brak deklaracji (10,4%)
		powyżej 65 lat (15,3%)		

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Gminie Bielice na lata 2025-2027 są rodziny zamieszkujące teren gminy Bielice, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina wiejska Bielice położona jest w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie pyrzyckim. Zajmuje powierzchnię 84,2 km², co stanowi 11,6% powierzchni powiatu. Obszar gminy sąsiaduje z gminami: od wschodu z gminą Pyrzyce i od południa z gminą Kozielice oraz z gminami powiatu gryfińskiego: Banie od południa, Gryfino od zachodu i Stare Czarnowo od północy. W ramach struktury administracyjnej jej terytorium obejmuje swoim obszarem 12 sołectw – Bielice, Babin, Babinek, Będgoszcz, Chabowo, Chabówko, Linie, Nowe Chrapowo, Nowe Linie, Parsów, Stare Chrapowo i Swochowo. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest sołectwo Bielice (583 osoby), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Będgoszcz (83 osoby).

W gminie Bielice w 2023 r. w rejestrze REGON zarejestrowanych było 285 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 246 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 23 nowe podmioty, a 18 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie najwięcej (10) jest tych stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (280) jest mikroprzedsiębiorstw zatrudniających do 9 pracowników. 4,2% podmiotów (12) jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 44,6% podmiotów (127), a 51,2% podmiotów (146) w rejestrze zakwalifikowane jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych

prowadzących działalność gospodarczą w gminie Bielice najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności było budownictwo (35,4%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (17,1%)

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Bielice jest zróżnicowany. Bardzo dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa. Dalszego rozwoju i nakładów inwestycyjnych wymaga sieć kanalizacyjna i gazowa.

Sieć placówek oświatowych i wychowania przedszkolnego w gminie to: 1 publiczna szkoła podstawowa wraz z 3 oddziałami przedszkolnymi, 1 placówka wychowania przedszkolnego wraz z 2 oddziałami oraz 1 żłobek. W roku szkolnym 2023/2024 do wszystkich oddziałów i punktów przedszkolnych uczęszczało 84 dzieci, a do szkół podstawowych 192 uczniów. Działalnością kulturalną w gminie zajmuje się Gminna Biblioteka Publiczna w Bielicach, biblioteka szkolna, a także wykorzystywane są świetlice wiejskie. Zadania ochrony zdrowia w gminie realizuje 1 placówka – Szpital w Gryfinie Podstawowa Opieka Zdrowotna w Bielicach.

Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie służą obiekty (boiska sportowe), a także sala gimnastyczna w szkole i place zabaw. Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielicach, którego działalność pomocową uzupełnia parafia i organizacje pozarządowe, z którymi samorząd gminy współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2023 r. gmina Bielice liczyła 2 907 mieszkańców, w tym 1 468 kobiet, które stanowiły 50,5% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła w przybliżeniu 35 osób na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	596	577	558
udział w liczbie mieszkańców	20,1%	19,7%	19,2%
liczba osób w wieku produkcyjnym	1 761	1 747	1 718
udział w liczbie mieszkańców	59,5%	59,6%	59,1%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	601	605	631
udział w liczbie mieszkańców	20,3%	20,6%	21,7%
liczba mieszkańców ogółem	2 958	2 929	2 907

Dane Urzędu Gminy Bielice.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności gminy malała. Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w latach 2021-2023 malała zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym, rosła natomiast liczba najstarszych mieszkańców gminy. Sytuację demograficzną kształtuje także przyrost naturalny. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Bielice przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba urodzeń	23	23	24
liczba zgonów	45	48	43
przyrost naturalny	-22	-25	-19

Dane Urzędu Gminy Bielice.

W latach 2021-2023 liczba urodzeń w gminie nieznacznie wzrosła, a liczba zgonów ulegała wahaniom. Przyrost naturalny w latach 2021-2023 był ujemny.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W 2023 r. w zasobach mieszkaniowych gminy znajdowało się 6 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni 254 m², w których zamieszkiwało 11 osób.

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba mieszkań komunalnych	6	6	6
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	254	254	142
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	11	11	11
liczba mieszkań socjalnych	0	0	0

Dane Urzędu Gminy Bielice.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie Bielice tej formy pomocy udziela OPS.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Pyrzycach w latach 2021-2023 liczba osób bezrobotnych w gminie ulegała wahaniom: 68 osób na koniec 2021 r., 77 osób na koniec roku następnego, 72 osoby na koniec roku 2023. Udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym również ulegał wahaniom. W analizowanym okresie wśród pozostających bez pracy osób większość stanowiły kobiety, ich liczba wyniosła odpowiednio: 41 (w stosunku do 27 mężczyzn) na koniec 2021 r., 51 (w stosunku do 26 mężczyzn) na koniec 2022 r. i 37 (w stosunku do 35 mężczyzn) na koniec 2023 r. Dane dotyczące bezrobocia przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 5. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób w wieku produkcyjnym	1 761	1 747	1 718
liczba bezrobotnych w gminie	68	77	72
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	3,86%	4,41%	4,19%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	41	51	37
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	60,29%	66,23%	51,39%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Pyrzycach oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 6. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
stopa bezrobocia w powiecie pyrzyckim	10,3%	11,1%	10,2%
stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim	7,1%	6,7%	6,7%
stopa bezrobocia w kraju	5,4%	5,2%	5,1%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Pyrzycach oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2021-2023 powiat pyrzycki charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa zachodniopomorskiego i kraju stopą bezrobocia. W trakcie rozpatrywanego okresu poziom bezrobocia w powiecie ulegał wahaniom, natomiast w województwie i kraju malał.

2.2.5. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE

Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Komendę Powiatową Policji w Pyrzycach, na terenie gminy Bielice w 2021 r. stwierdzono ogółem 19 przestępstw, w 2022 r. 34 przestępstwa, a w 2023 r. 30 przestępstw. W analizowanym okresie nie odnotowano przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie. Do najczęściej popełnianych przestępstw w 2023 r. należały: przestępstwa przeciwko mieniu (16 przypadków, o 14 więcej w porównaniu z 2022 r.) oraz przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (7 przypadków, o 7 więcej w porównaniu z 2022 r.). Dane szczegółowe dotyczące przestępstw w rozbiciu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	liczba przestępstw		
	2021	2022	2023
stwierdzono ogółem przestępstw:	19	34	30
w tym popełnionych przez nieletnich:	0	0	0

w tym według poszczególnych kategorii przestępstw:			
przeciwko życiu i zdrowiu	0	0	0
przeciwko wolności	0	0	0
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	4	0	7
przeciwko mieniu	2	2	16
przeciwko rodzinie i opiece	1	4	0
przeciwko wiarygodności dokumentów	0	0	0
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	0	0	0
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	0	0	0

Dane Komendy Powiatowej Policji w Pyrzycach.

W ramach szeroko rozumianej profilaktyki przedstawiciele Policji uczestniczą w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą, prowadzą pogadanki i prelekcje profilaktyczne, utrzymują stały kontakt z lokalną społecznością, organizują zebrania z mieszkańcami dotyczące bezpieczeństwa w gminie, dokonują sprawdzania oraz obserwacji miejsc szczególnie niebezpiecznych, a także biorą czynny udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o **kuratorach sądowych**, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów mają charakter niematerialny i dotyczą umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej. Teren gminy jest objęty działalnością **Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie**. Z nadesłanej informacji wynika, iż w 2023 r. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Stargardzie prowadził 6 nadzorów wobec 8 osób. Poniższa tabela przedstawia nadzory kuratorskie prowadzone przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Stargardzie wobec mieszkańców gminy Bielice w latach 2021-2023:

Tabela 8. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2021-2023

2021		2022		2023	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
10	13	7	9	6	8
w tym spraw					
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób

9	12	7	9	6	8
spraw nieletnich					
którzy dokonali czynu karalnego lub prezentowali przejawy demoralizacji					
liczba spraw	liczba spraw		liczba spraw		
1	-		-		

Dane Sądu Rejonowego w Stargardzie.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich. Przedstawione zostały informacje o jednostkach wspierających rodziny i dzieci w gminie Bielice usytuowanych na terenie gminy oraz jednostkach udzielających wsparcia mieszkańcom gminy działających poza gminą.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy **Ośrodek Pomocy Społecznej**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Poniższe tabele prezentują dane dotyczące środków finansowych, które Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował na świadczenia z pomocy społecznej w gminie, oraz beneficjentów objętych przez OPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej oraz przyczyn przyznawania pomocy.

Tabela 9. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom gminy w latach 2021-2023

wielkość wydatków (w zł)	2021	2022	2023
ogółem	326 595	409 921	436 100

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach.

Tabela 10. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	65	63	61
liczba rodzin	51	42	53
liczba osób w rodzinach	102	100	108
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	3,45%	3,41%	3,71%

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach.

Tabela 11. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
ubóstwo	38	35	39	77	63	69
bezdomność	4	6	6	4	6	6
potrzeba ochrony macierzyństwa	1	1	1	6	1	1
bezrobocie	23	18	21	63	39	52
niepełnosprawność	27	24	21	49	44	37
długotrwała lub ciężka choroba	18	11	14	41	25	31
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	0	0	0	0	0	0
w tym rodziny niepełne	0	0	0	0	0	0
przemoc domowa	0	0	0	0	4	0
alkoholizm	1	2	1	1	2	4
narkomania	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	0	0	0
zdarzenie losowe	0	0	0	0	0	0
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	1	0	0	2	0

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2021-2023 ulegała wahaniom. Podobnie jak udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogólnej ludności gminy.

W latach 2021-2023 najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w gminie było ubóstwo i niepełnosprawność. W pierwszym przypadku na przestrzeni rozpatrywanego okresu liczba rodzin korzystających ze wsparcia ulegała wahaniom, w drugim przypadku liczba rodzin korzystających ze wsparcia malała. Kolejnymi przyczynami udzielania pomocy były wahające się pod względem liczby rodzin bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2021-2023 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 12. Rodzaje wsparcia udzielanego przez OPS w latach 2021-2023

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
pieniężna	47	48	49	42	45	47	78	88	96
rzeczowa	18	19	14	6	17	11	24	37	23

praca socjalna	X	X	X	21	30	36	47	52	68
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
schronienie	2	3	1	2	3	1	2	3	1
usługi opiekuńcze	5	8	5	5	8	5	5	8	5
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach.

W latach 2021-2023 na terenie gminy najwięcej rodzin korzystało z pomocy w formie wsparcia finansowego, głównie w postaci zasiłków oraz z pracy socjalnej. W mniejszym stopniu mieszkańcy korzystali ze wsparcia w formie pomocy rzeczowej.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez OPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów, liczby osób w nich przebywających oraz kosztów ponoszonych przez gminę z tytułu ich pobytu w DPS-ie przedstawiają kolejne tabele.

Tabela 13. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	3	0	0
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	8	8	7

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach.

Tabela 14. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pobytu mieszkańców w DPS-ie (w zł) w latach 2021-2023

2021	2022	2023
208 644,00	263 703,00	289 678,00

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach.

Z pomocy w postaci świadczeń przyznawanych w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2021 r. 13 dzieci i 43 osoby dorosłe, w 2022 r. 8 dzieci i 46 osób dorosłych, a w 2023 r. 7 dzieci i 62 osoby dorosłe.

2.3.1.2. PIECZA ZASTĘPCZA, ASYSTENTURA RODZINY, ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE

W 2023 r. liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność, była taka sama jak w latach 2021-2022. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej w analizowanym okresie zwiększały się. Dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 15. Piecza zastępcza w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność	3	3	3
liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy	3	3	3
koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	3 208,00 zł	11 408,00 zł	20 438,00 zł

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach.

W 2023 r. pracownicy OPS-u na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Edukowano rodziców w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, prowadzono pracę socjalną z rodzinami, udzielano wskazówek, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, uzyskania poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe. W latach 2021-2023 opieką Ośrodka Pomocy Społecznej objęte były odpowiednio: 51, 52 i 53 rodziny. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 16. Rodziny objęte opieką Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba rodzin objętych opieką ośrodka	51	52	53
w tym nowych w danym roku rodzin objętych opieką ośrodka	19	14	20
liczba rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	9	6	11
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	5	6	7
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	5	1	7
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	2	1	1

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do rodzin, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny

biologicznej; rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej; rodzin, w których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Aby wypełniać należycie zadania nałożone ustawą, asystent rodziny powinien mieć dostęp do dokumentów dotyczących dziecka i rodziny objętej asystą. Asystent musi wiedzieć, kto, w jakim zakresie i z jakim skutkiem podejmował działania na rzecz rodziny po to, aby ich nie powielać, lecz wypełniać te sfery, w których występują wyraźne trudności, zaniedbania i deficyty oraz te, w których działania nie były w ogóle podejmowane.

Asystent rodziny powinien mieć warunki do własnego rozwoju, sprawdzenia i wzmacniania swoich kompetencji oraz poszerzania wiedzy. Niezależnie bowiem od formy zatrudnienia, asystent rodziny jest pracownikiem jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, jednostki gminnej lub jednostki pracującej na zlecenie gminy. Ma więc takie same prawa i obowiązki, jak pozostali pracownicy oraz prawo do ochrony przewidzianej dla pracowników wykonujących zadania publiczne.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Praca asystenta nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie tej samej gminy. Nie może on też prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.

W 2023 r. z pomocy asystenta rodziny skorzystało 11 rodzin, w których wychowywało się 18 dzieci z terenu gminy. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie w analizowanym okresie.

Tabela 17. Asystentura rodziny w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem	9	9	11
liczba dzieci w tych rodzinach	14	15	18
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	5	10	8
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	68 407	69 187	70 555
w tym finansowane z innych źródeł	2 000	3 000	10 685

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach.

Sposoby i mechanizmy identyfikowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Identyfikowanie przez pracowników ops rodzin z trudnościami następować będzie poprzez:

1. Analizowanie bazy danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach ze szczególnym uwzględnieniem problemu niezaradności i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
2. Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin, w których wychowywane są dzieci. Działanie we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Monitorowanie środowisk, w których istnieje podejrzenie przemocy w rodzinie. Działanie we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym.
4. Weryfikacja informacji uzyskanej ze środowiska (również anonimowej) o występujących problemach i trudnościach szczególnie w rodzinach wychowujących małoletnie dzieci .
5. Sprawdzanie zgłoszenia członka rodziny (również dziecka) o występujących trudnościach w rodzinie i podejmowanie odpowiednich działań w celu rozwiązywania tych trudności..
6. Prowadzenie stałej współpracy z placówkami oświatowymi i pedagogami szkolnymi oraz innymi podmiotami w celu sprawdzenia sytuacji rodzin, w których istnieje podejrzenie zagrożenia dobra dzieci.
7. Informowanie o możliwościach wsparcia dla rodzin przeżywających trudności na spotkaniach z mieszkańcami, sołtysami, jak również zamieszczanie informacji na BIP OPS Bielice..

Powyższe działania będą realizowane na bieżąco i w sposób ciągły, przez cały okres obowiązywania Gminnego Programu.

Monitoring sytuacji dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

W związku z monitoringiem sytuacji dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zostaną podjęte następujące działania:

1. Regularne monitorowanie sytuacji rodzin przez pracowników socjalnych .
2. Współpraca ze szkołami w zakresie pomocy wychowawczej i opiekuńczej, objęcie przez placówki oświatowe dzieci pomocą pedagogiczną.
3. Wsparcie rodzin zastępczych, pełnoletnich osób opuszczających pieczę zastępczą w postaci monitorowania i podejmowania stosownych działań co do tych rodzin i osób.
4. Współpraca z innymi instytucjami świadczącymi pomoc na rzecz rodzin np. PCPR, policją, sądem, kuratorami, placówkami szkolnymi, służbą zdrowia.

Współpraca pomiędzy instytucjami i wsparcie interdyscyplinarne.

Program Wspierania Rodziny, adekwatnie do zadań samorządu winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty, w szczególności realizujące zadania na zlecenie Gminy Bielice oraz osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną. Podmioty te powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet, także wówczas, gdy nie stanowi ona ich podstawowej misji. Praca ta powinna skutkować trafniejszą diagnozą problemów, ustaleniem spójnego planu pomocy oraz uruchamiać mechanizmy współpracy z właściwymi instytucjami oraz służbami.

Współpraca na rzecz rodziny realizowana będzie przez:

- a) współdział w diagnozowaniu i monitorowaniu potrzeb i problemów rodziny,
- b) promowanie rodziny jako priorytetu w działaniach swoich instytucji lub organizacji,
- c) wspólną organizację działań na rzecz uwrażliwiania i aktywizowania środowiska lokalnego na rzecz dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałania ich marginalizacji.

Działanie będzie realizowane w sposób ciągły, przez cały okres obowiązywania Programu.

Realizacja ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w gminie Bielice nie przyznawano takiego świadczenia.

Asystent rodziny na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej prowadzi działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, poszerzył się obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie, nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”.

Do zadań asystenta w tym zakresie należy również współpraca z innymi służbami z różnych systemów, w tym z podmiotami udzielającymi świadczeń zdrowotnych, pracującymi na rzecz kobiety w ciąży i jej rodziny. Rodziny będą mogły również skorzystać ze wsparcia psychologicznego oraz prawnego.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej OPS przyznawał mieszkańcom **świadczenia rodzinne**. Poniższe tabele prezentują informacje o wartości, rodzajach i liczbie świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023.

Tabela 18. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	1 583 516	1 549 719	1 755 007
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	338	288	220

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach.

Tabela 19. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2021	2022	2023
zasiłek rodzinny	1 505	1 065	820
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	5	3	3
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	6	23	7
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	41	22	7
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	93	90	68
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	108	70	48
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	297	226	195
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	292	208	163
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	14	13	9
zasiłek pielęgnacyjny	1 018	1 038	1 066
świadczenie pielęgnacyjne	430	428	453
specjalny zasiłek opiekuńczy	3	1	0
zasiłek dla opiekuna	12	0	0
świadczenie rodzicielskie	69	58	44
razem	3 893	3 245	3 899

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez OPS były świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 20. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	12	11	10
liczba przyznanych świadczeń	204	165	121
wartość wydatków na świadczenia (zł)	84 612	66 223	49 912

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach.

Wartość wydatków na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które w latach 2021-2023 OPS w Bielicach wypłacał mieszkańcom gminy, malała, podobnie malała liczba przyznanych świadczeń w trakcie rozpatrywanego okresu.

2.3.1.3. KARTA DUŻEJ RODZINY

W 2023 r. wydano w gminie 75 **Kart Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny – Dz. U. z 2023 r. poz. 2424) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba wydanych kart	30	143	75
liczba osób/rodzin korzystających ze wsparcia w ramach KDR	6	41	71
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem w ramach KDR	13	23	37

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach.

W 2022 r. miała miejsce wzmożona akcja wydawania kart z uwagi na zmienione przepisy dopuszczające możliwość naliczenia od 2023 r. zniżek z tytułu opłat za energię elektryczną w gospodarstwie domowym.

2.3.1.4. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej świadczy **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Kolejne tabele przedstawiają dane dotyczące liczby członków GKRPA, opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a także środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2021-2023.

Tabela 22. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	4	5	3

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Bielice.

Tabela 23. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2021-2023

rodzaj	wartość w zł		
	2021	2022	2023
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz wpływy ze sprzedaży alkoholu w opakowaniach do 300 ml (tzw. małpek)	49 063,94	72 408,47	70 468,46

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Bielice.

Tabela 24. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2021-2023

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2021	2022	2023
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	48 063,94	71 408,47	69 468,46
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	1 000,00	1 000,00	1 000,00
na przeciwdziałanie przemocy domowej	–	–	6 000,00
razem	49 063,94	72 408,47	76 468,46

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Bielice.

W latach 2021-2023 środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej wzrastały. W analizowanym okresie liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, wahała się i wyniosła odpowiednio: 4, 5 i 3 osoby. W latach 2021-2023 Komisja wystąpiła z wnioskiem do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego w sumie wobec 4 osób. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 25. Działalność GKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania

problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	4	5	3
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	4

Dane Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Bielice.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jak również Programu Wspierania Rodziny w placówce oświatowej realizowane były przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie ogólnopolskich kampanii i programów (m.in. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”), pogadanek tematycznych i spotkań ze specjalistami, konkursów oraz projektów promujących zdrowy styl życia, a także pozalekcyjnych zajęć sportowych, kulturalnych, wycieczek, akcji społecznych i integracyjnych. Wykorzystano materiały edukacyjno-informacyjne.

2.3.1.5. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów związanych z przemocą domową pełni **Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy**. Celem działania Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego. Zgodnie z postanowieniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych.

W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić również przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową, kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone w ustawie działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-

pomocowych tworzonych w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, wynikających z postanowień ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, mających na celu udzielenie skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy oraz podjęcie działań wobec osoby stosującej przemoc domową w celu przeciwdziałania przemocy.

Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie przez pracownika odpowiednich służb formularza „Niebieska Karta – A”. Osoba wszczynająca procedurę podejmuje działania interwencyjne mające na celu osobie doznającej przemocy zapewnienie bezpieczeństwa. Osobie doznającej przemocy przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”. Następnie formularz „Niebieska Karta – A” przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego, gdzie dokument otrzymuje grupa diagnostyczno-pomocowa.

Osobę, która doznała przemocy, zaprasza się na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, gdzie dokonuje się analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z tą osobą opracowuje się indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań. Na posiedzeniu grupy wypełniany jest formularz „Niebieska Karta – C”. Grupa diagnostyczno-pomocowa wzywa osobę stosującą przemoc domową, dokonuje analizy sytuacji i na podstawie danych zawartych w formularzu „Niebieska Karta – D” dokonuje ustaleń dotyczących dalszych działań, zobowiązując osobę stosującą przemoc domową do ich realizacji.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje, gdy ustanie przemoc lub nastąpi rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań. O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty, które w niej uczestniczyły. W okresie dziewięciu kolejnych miesięcy sytuacja osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” jest monitorowana. Zespoły interdyscyplinarne oraz grupy diagnostyczno-pomocowe podejmują działania w ramach swoich kompetencji określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej i Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870). Procedura „Niebieskie Karty” przeprowadzana jest niezależnie od innych rodzajów postępowań, w szczególności postępowania karnego, cywilnego czy rodzinnego.

Dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
---------------	------	------	------

liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	7	7	9
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	5
liczba spotkań grup roboczych	5	3	4
liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych	X	X	1
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	3	0	3
w tym sporządzone przez Policję	3	0	3
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	0	0	0
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	1	2	0
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	2	0	1
liczba spraw sądowych	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Bielice.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej pomoc świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 1 osobie w 2021 r., 1 rodzinie (2 osobom w rodzinie) w 2022 r. i 1 rodzinie (4 osobom w rodzinie) w 2023 r. Wsparcia z powodu przemocy domowej ani z powodu narkomanii nie przyznawano.

2.3.1.6. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat placówek opieki nad dziećmi do lat 3., placówek wychowania przedszkolnego, placówek systemu oświaty, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie gminy.

Tabela 27. Placówki opieki nad dziećmi do lat 3. działające w gminie (w roku szkolnym 2023/2024)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli (etatów)
żłobek lub klub dziecięcy	1	9	2
w tym prowadzone przez gminę	0	0	0
w tym prowadzone przez inne podmioty	1	9	2

Dane Urzędu Gminy Bielice.

Tabela 28. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2023/2024)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli (etatów)
placówki wychowania przedszkolnego	4	84	8
w tym przedszkola	1	35	4
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	3	49	4

Dane Urzędu Gminy Bielice.

Tabela 29. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2023/2024)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli (etatów)
szkoła podstawowa	1	192	24
szkoła ponadpodstawowa	0	0	0

Dane Urzędu Gminy Bielice.

Tabela 30. Placówki kultury w gminie w 2023 r.

typ placówki	liczba
ośrodki kultury	0
światlice	10
biblioteki i filie	1

Dane Urzędu Gminy Bielice.

Tabela 31. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2023 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty sportowo-rekreacyjne	12
kluby sportowe (łącznie z uczniowskimi)	1
w tym uczniowskie kluby sportowe	0

Dane Urzędu Gminy Bielice.

Poniższa tabela przedstawia wykaz podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 32. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Urząd Gminy	ul. Niepokalanej 34, 74-202 Bielice
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
3.	Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Jana Pawła II 34, 74-202 Bielice
4.	Zespół Interdyscyplinarny	
5.	Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar i sprawców przemocy	
6.	Szpital w Gryfinie Podstawowa Opieka Zdrowotna w Bielicach	ul. Jana Pawła II 34a, 74-202 Bielice
7.	Gminna Biblioteka Publiczna	ul. Niepokalanej 34, 74-202 Bielice
8.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Bielicach	ul. Jana Pawła II 33a, 74-202 Bielice
9.	Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej mająca swoją siedzibę w świetlicy wiejskiej w Chabowie	Chabowo, 74-202 Bielice

Dane Urzędu Gminy Bielice.

W 2023 r. w gminie Bielice funkcjonowała 1 parafia Kościoła rzymskokatolickiego. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 33. Parafia rzymskokatolicka na terenie gminy w 2023 r.

nazwa	adres
Parafia pw. Matki Bożej Królowej Polski w Bielicach	ul. Niepokalanej 46, 74-202 Bielice

Dane Urzędu Gminy Bielice i Diecezji Szczecińsko-Kamieńskiej.

Parafia w Bielicach wchodzi w skład dekanatu Kołbacz należącego do archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej. Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje **Referat Duszpasterstwa Rodzin Kurii Diecezjalnej. Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego** powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin. Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają też wiedzę, gdzie można uzyskać profesjonalną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

Diecezjalny Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Biskupiej Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej (ul. Papieża Pawła VI nr 4, 71-459 Szczecin) zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie.

Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni ks. mgr Tomasz Cieniuch, (tel. 504 760 504, e-mail: wdr@kuria.pl), a diecezjalnej doradczynie życia rodzinnego Monika Możejko (e-mail: szczecinporadnictwo@gmail.com). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają wiedzę, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

Profesjonalnym wsparciem rodzinie, małżeństwom oraz osobom przeżywającym trudności, małżeństwom w kryzysie i rodzinom z trudnościami wychowawczymi służy Szczecińskie Centrum Wspierania Rodziny przy Wspólnocie Rodzin „Domus Mariae” (ul. Szeroka 19, 71-211 Szczecin, tel. +48 504 36 16 53, e-mail: kontakt@scwr.pl). W prowadzonych przez placówkę poradniach przyjmują: psychoterapeuta, psycholog, pedagog, mediator rodzinny, lekarz naturalnego planowania rodziny, psychiatrę, doradcę życia rodzinnego, kurator rodzinny, prawnik i kapłan katolicki.

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY

Mieszkańców gminy obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach** w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 34. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
---------------	------	------	------

liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	0	0
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	2	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2	2	1
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	3	3	3
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2	2	1
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	3	3	3
liczba usamodzielnionych dzieci z gminy	0	1	0
liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	0	0	0

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu gminy oraz ich rodzicom świadczy także **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pyrzycach**. Poradnia udzieliła pomocy w zakresie: działań diagnostycznych dotyczących trudności szkolnych, emocjonalnych, motywacyjnych, działań terapeutycznych, działań profilaktycznych, doradztwa rodzinnego, indywidualnych konsultacji, porad dotyczących problemów rodzinnych, niepełnosprawności, informacji o placówkach pomocowych pracujących na rzecz rodziny, w tym takich, w których można uzyskać pomoc prawną. W 2023 r. udzielono wsparcia 39 dzieciom i młodzieży z terenu gminy Bielice.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza gminy, świadczących wsparcie ludności z terenu gminy Bielice.

Tabela 35. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy usytuowane poza gminą w 2023 r.

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Lipiańska 4, 74-200 Pyrzyce
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Młodych Techników 7, 74-200 Pyrzyce
	Punkt Interwencji Kryzysowej	
3.	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 40, 70-421 Szczecin
4.	Komenda Powiatowa Policji	ul. Młodych Techników 4, 74-200 Pyrzyce
5.	Sąd Rejonowy	ul. Okrzei 8, 73-110 Stargard
6.	Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej	
7.	Prokuratura Rejonowa	ul. Tadeusza Kościuszki 24, 74-200 Pyrzyce
8.	Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej	ul. Wieniawskiego 5, 71-142 Szczecin

Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach.

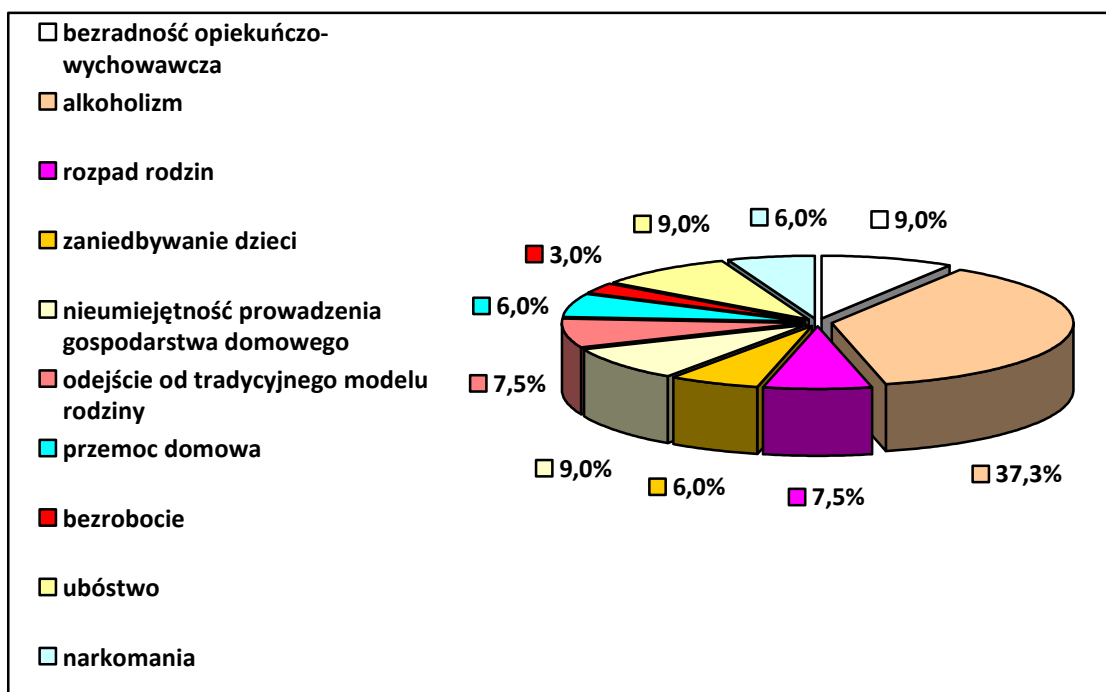
2.4. BADANIA ANKIETOWE

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówce systemu oświaty funkcjonującej na terenie gminy.

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Do analizy przedłożono w sumie 39 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie. Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?

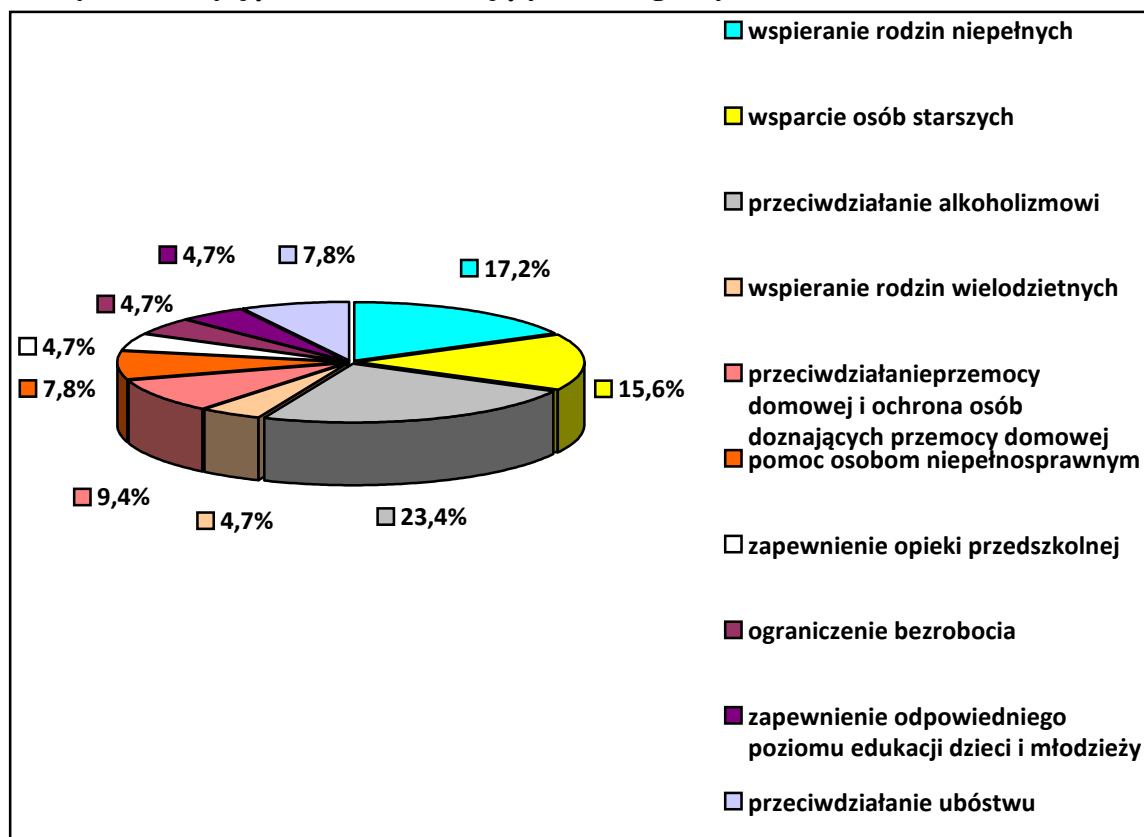
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Pytanie dotyczące problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Ankietowani najczęściej wymieniali alkoholizm (37,3%), bezradność opiekuńczo-wychowawczą, ubóstwo, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego (po 9%) oraz odejście od tradycyjnego modelu rodziny i rozpad rodzin (po 7,5%). W dalszej kolejności wymieniali narkomanię, przemoc domową i zaniedbywanie dzieci (po 6%), a także bezrobocie (3%).

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w jakich działania podejmowane i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające. W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w gminie jest najmniej zadowolająca przede wszystkim w takich obszarach, jak:

przeciwdziałanie alkoholizmowi (23,4%), wspieranie rodzin niepełnych (17,2%), wsparcie osób starszych (15,6%), przeciwdziałanie przemocy domowej i ochrona osób doznających przemocy domowej (9,4%), pomoc osobom niepełnosprawnym oraz przeciwdziałanie ubóstwu (po 7,8%), a także zapewnienie opieki w przedszkolach, zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży, wspieranie rodzin wielodzietnych oraz ograniczenie bezrobocia (po 4,7%). Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2. W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?

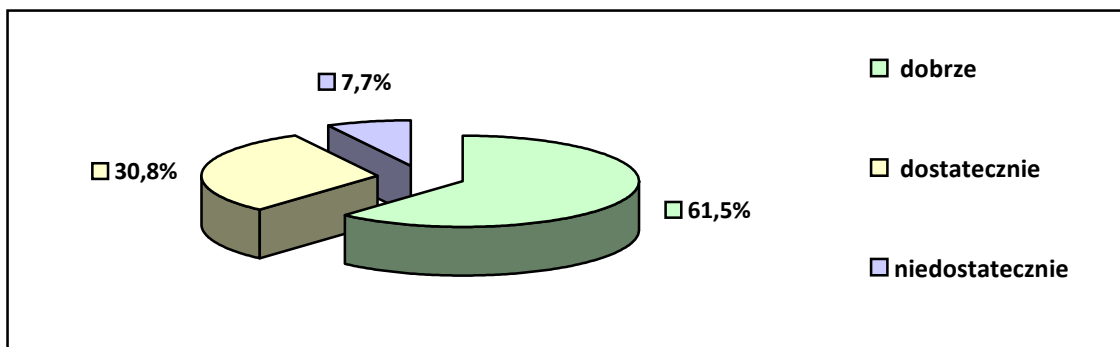

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według 51,3% ankietowanych oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Przeciwnego zdania było 10,2% badanych, a 38,5% respondentów nie przedstawiło opinii w tej sprawie. Zdaniem 74,3% ankietowanych potrzeby w zakresie opieki przedszkolnej mieszkańców gminy są zaspokajane. Jednocześnie 10,2% badanych nie podzielało tej opinii. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 15,5% pytaných.

Bardzo pozytywnie oceniono ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 61,5% badanych jest ona dobra, a kolejne 30,8% ankietowanych przyznało, że jest dostateczna. Jednocześnie 7,7% respondentów stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Rozkład uzyskanych odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

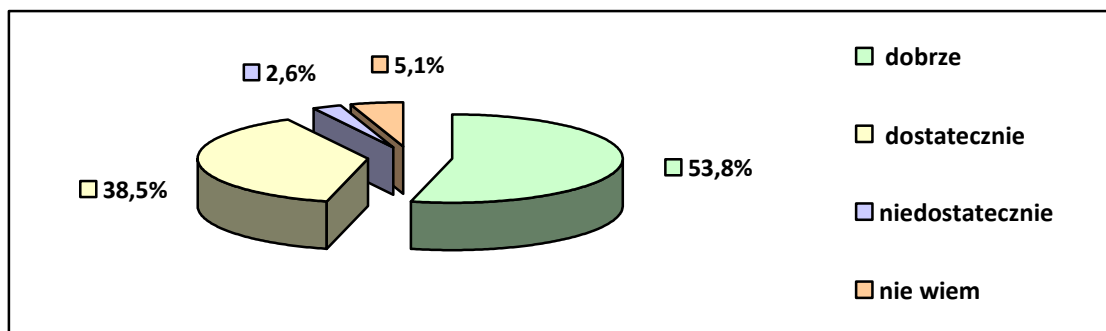

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Badanie ankietowe uwzględniało również ocenę oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej oraz oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Uczestnicy badania pozytywnie ocenili atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie. 20,5% ankietowanych uznało ją za dostateczną, a kolejne 43,5% respondentów przyznało, że jest dobra. Jednocześnie 10,2% badanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna, a 25,8% badanych nie wyraziło opinii w tej kwestii. Oferta gminy w zakresie sportu i rekreacji także została oceniona pozytywnie. Jako dostateczną uznało ją 23% badanych, zaś jako dobrą oceniło ją 33,3% respondentów. 10,2% ankietowanych przyznało, że jest ona niedostateczna, a 33,5% badanych nie wyraziło opinii w tej kwestii.

Jeśli chodzi o ocenę oferty w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców, to łącznie 92,3% uczestników badania uznało ją za dostateczną i dobrą, a zaledwie 2,6% ankietowanych stwierdziło, że jest niedostateczna. Uzyskane wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

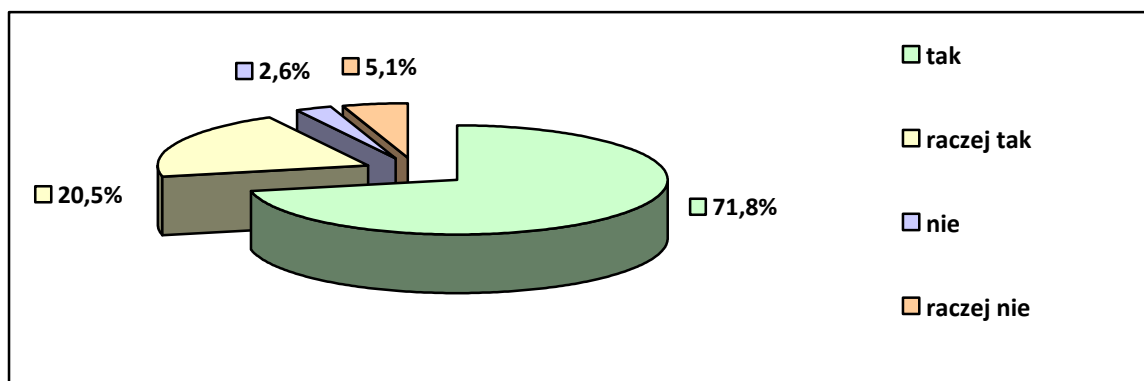
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. 92,3% respondentów stwierdziło, że w miejscu zamieszkania czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy funkcjonowania rodzin. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na rozszerzenie oferty w zakresie ochrony zdrowia oraz zapewnienia dostępu do lekarzy specjalistów. Za równie ważne uznano zwiększenie oferty zajęć kulturalnych dla dzieci, wdrażanie programów profilaktycznych dotyczących uzależnień i zagrożeń związanych z nadużywaniem mediów oraz zapewnienie opieki wytechnieniowej dla osób opiekujących się chorymi lub niepełnosprawnymi członkami rodziny. Wśród niezbędnych do realizacji działań wymieniono także modernizację infrastruktury gminnej oraz remonty dróg.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWCE OŚWIATOWEJ

Analizie sytuacji dziecka i rodziny w gminie posłużyło również badanie ankietowe przeprowadzone w funkcjonującej na jej terenie placówce systemu oświaty. Pomogło ono zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów m.in. pod kątem występowania negatywnych zachowań i zjawisk o charakterze patologicznym, nadto pozwoliło uzyskać

informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 1 ankietę – wypełnioną przez pedagoga szkolnego i dyrektora ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Bielicach (liczba uczniów: 192, liczba nauczycieli: 28),

Zasoby i oferta szkolna. Z analizy ankiety wynika, że szkoła zatrudnia pedagoga, logopedę, doradcę zawodowego oraz oferuje opiekę pielęgniarską. Uczniowie korzystają z boiska sportowego, sali gimnastycznej oraz posiadają dostęp do Internetu. W szkole zapewniana jest opieka w ramach zajęć świetlicowych i zajęć dodatkowych, jak również zajęć przeznaczonych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Utworzono również klasy i grupy integracyjne. Placówka prowadzi dożywianie uczniów.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów. Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 36. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2023/2024

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	liczba ujawnionych przypadków
palenie papierosów	0
sięganie po alkohol	0
sięganie po narkotyki	0
niszczenie mienia szkolnego	1
kradzieże na terenie szkoły	0
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	0
udział w grupach negatywnych	0
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	3
autoagresja	0
ucieczki z domu	0
przestępczość ujawniona	0
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	0

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 37. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2023/2024

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	1
zaniedbanie	0
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	0
przemoc domowa	0
wykorzystywanie seksualne dzieci	0
przestępczość	0

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano 3 przypadki agresji i przemocy w grupie rówieśniczej oraz 1 przypadek niszczenia mienia szkolnego.

Przedstawiciel badanej placówki nie zauważył wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat.

Jeśli chodzi o zjawiska dysfunkcji i patologii w otoczeniu rodzinnym uczniów, uczestnik badania stwierdził 1 przypadek bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Przedstawiciel z ankietowanej placówki nie dostrzegł wzrostu liczby przypadków dysfunkcji i zjawisk patologicznych w rodzinach uczniów na przestrzeni trzech ostatnich lat.

Pomoc, jaką placówka oferuje uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej – zwolnienia z opłat za ubezpieczenie i Komitet Rodzicielski oraz obowiązkowych składek, a także pomocy rzeczowej (np. pomoce szkolne). Szkoły organizują akcje charytatywne i zbiórki na rzecz potrzebujących (odzież, paczki świąteczne). Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na opiekę w ramach zajęć świetlicowych, zajęcia dodatkowe oraz wsparcie pedagogów i psychologów szkolnych.

Pomoc, jaką placówka oferuje uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy domowej przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogiem, logopedą i terapeutą, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą również korzystać z porad, konsultacji oraz wsparcia wychowawców i nauczycieli. Placówka zapewnia opiekę świetlicową, zajęcia profilaktyczne oraz specjalistyczne konsultacje, organizuje także warsztaty rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne.

Placówka podejmuje różne działania profilaktyczne adresowane do uczniów. Są to m.in. przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie ogólnopolskich kampanii,

programów (m.in. „Godzina dla młodych głów”, „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”, „Przyjaciele Zippiego”) oraz akcji edukacyjnych. W szkole odbywają się pogadanki, spotkania i prelekcje oraz zajęcia profilaktyczne.

Do instytucji i organizacji, z którymi placówka najczęściej współpracuje, uczestnicy badania zaliczyli: Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminną Bibliotekę Publiczną, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komendę Powiatową Policji, Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Straż Pożarną oraz Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	słabe strony
- wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo - zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia - funkcjonowanie na terenie gminy placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży - odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową - zapewnianie pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na terenie gminy - inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej	
szanse	zagrożenia
- nienasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i niewzrastająca liczba rodzin niewydolnych wychowawczo - niewzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa	- niezmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy domowej - wzrost liczby przypadków przemocy domowej na terenie gminy

specjalistycznego • posiadanie możliwości tworzenia dodatkowych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy • wystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą domową	
--	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru *rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa* zwraca uwagę na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, funkcjonowanie na terenie gminy placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową, zapewnianie pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na terenie gminy, a także inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć, realizując działania strategiczne. Wzrost liczby przypadków przemocy domowej na terenie gminy, jak również niezmienniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy domowej – to kwestie, które należy uwzględnić w pierwszej kolejności w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
• inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • realizowanie przez placówkę oświatową działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień i przemocy domowej wśród uczniów • prowadzenie w placówce oświatowej programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym	
szanse	zagrożenia
• wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • niezwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia	

- niewzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi - poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie gminy w ostatnich latach - niewzrastająca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki - brak zagrożenia przestępczością wśród nieletnich	
--	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru *zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne* wskazuje na wyłączność mocnych stron, takich jak: inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, realizowanie przez placówkę oświatową działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień i przemocy domowej wśród uczniów oraz prowadzenie w placówce oświatowej programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
- wzrastający poziom i jakość życia mieszkańców - inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej - dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej - podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych, w tym dotyczących przemocy domowej, poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego	
szanse	zagrożenia
- odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia - zmniejszająca się liczba osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją - niezwiększające się zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej - dysponowanie środkami umożliwiającymi zwiększanie poziomu kwalifikacji kadr pomocowych	

Analiza uwarunkowań dla obszaru *kapitał społeczny i ludzki* uwypukla mocne strony, którymi są głównie: wzrastający poziom i jakość życia mieszkańców, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, jak również dostosowana do aktualnych

potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w tym dotyczących przemocy domowej, poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej.

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Bielice na lata 2025-2027, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 5, co wskazuje na zrealizowanie wszystkich założeń programowych.

Zespół wskazał osiągnięcia, jakie odnotowano przy realizacji założeń programowych, jak również przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- wszystkie cele zostały zrealizowane.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- podniesienie jakości i efektywności usług świadczonych dla rodzin w gminie;
- integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodzin.

Działania ocenione najwyżej:

- udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej;
- „Ustanawianie w przypadku wystąpienia takiej potrzeby rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych” nie zostało zrealizowane z powodu braku rodzin wspierających i braku potrzeby ze strony rodzin przeżywających problemy opiekuńczo wychowawcze.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów rodzin i dzieci na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT pozwoliły na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny w Gminie Bielice na lata 2025-2027. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań,

których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w gminie występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Bielice na lata 2025-2027 jest następujący:

Rozwijanie systemu wsparcia sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny w Gminie Bielice, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ RODZINY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie warunków życia i potrzeb rodzin zamieszkujących w gminie ze szczególnym uwzględnieniem rodzin korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.	2025-2027	OPS ZI Policja	- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych - liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	- zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wcześnie zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin - poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Wspieranie rodzin przez asystenta rodziny.	2025-2027	OPS	- liczba asystentów rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych -

Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.	2025-2027	OPS placówka ochrony zdrowia	- liczba kobiet w ciąży objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba wypłaconych świadczeń „Za życiem”	- zapewnienie wsparcia kobietom w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2025-2027	OPS PUP	- liczba osób bezrobotnych w gminie, - liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	- zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.	2025-2027	UG GKRPA, PCPR	- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru - liczba rodzin objętych terapią i mediacją	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2025-2027	OPS placówka oświatowa placówka przedszkolna placówka kultury	- liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - rodzaj podejmowanych	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości

			działań mających na celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci	życia i komfortu osób samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących
Wspieranie rodzin wielodzietnych.	2025-2027	OPS placówka przedszkolna placówka oświatowa placówka kultury Kościoł	- liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny	- podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2025-2027	OPS PCPR UMWZ	- liczba i rodzaj odbytych szkoleń	- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKRPA.

				- podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy - poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem
--	--	--	--	---

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2025-2027	UG OPS	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej.	2025-2027	GKRPA placówka oświatowa placówka kultury	- liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2025-2027	UG placówka oświatowa	- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów	2025-2027	placówka oświatowa	- liczba i rodzaj	- kształtowanie

profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.		GKRPA OPS PPP	programów profilaktycznych - liczba uczestników	prawidłowych postaw życiowych - eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	2025-2027	OPS PWD placówka oświatowa placówka kultury Kościół	- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, - liczba i rodzaj podjętych działań	- wyrównywanie szans edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2025-2027	UG placówka oświatowa	- liczba uczniów - rodzaj wsparcia (nagrody, wyróżnienia)	- motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2025-2027	placówka oświatowa placówka kultury PWD GKRPA	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków do rozwoju

				zainteresowań
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2025-2027	placówka oświatowa placówka kultury Kościoł	- liczba i rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy	- wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY I PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKOM ZAGRAŻAJĄCYM JEJ PRAWDŁOWEMU FUNKCJONOWANIU.

Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2025-2027	OPS GKRPA placówka oświatowa placówka kultury światlice PPP PCPR Kościoł	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami	- zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny, - poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2025-2027	GKRPA OPS placówka oświatowa PWD placówka kultury Kościoł	- liczba imprez - liczba uczestników	- wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia

				przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i zapobieganie jej skutkom oraz działań interwencyjnych.	2025-2027	ZI GKRPA OPS placówka oświatowa i wychowania przedszkolnego Policja PCPR placówka ochrony zdrowia	- liczba procedur „Niebieskie Karty” - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy domowej	- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu funkcjonowania rodzin
Podejmowanie na terenie gminy, w tym szczególnie w placówkach oświatowych, działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień oraz przestępczości i jej skutków.	2025-2027	GKRPA ZI OPS placówka oświatowa placówka kultury świetlice placówka ochrony zdrowia Policja	- liczba i rodzaj działań - liczba i kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2025-2027	placówka oświatowa i wychowania przedszkolnego placówka kultury OPS placówka ochrony zdrowia PPP GKRPA PSSE	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2025-2027	placówka oświatowa i wychowania przedszkolnego placówka ochrony zdrowia	- liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci i młodzieży objętych badaniami stanu zdrowia	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Organizowanie bezpłatnych badań dla mieszkańców gminy.	2025-2027	UG placówka ochrony zdrowia	- liczba i rodzaj zorganizowanych badań - liczba uczestników	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców
Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie	2025-2027	placówka oświatowa GKRPA PPP	- liczba zajęć - liczba uczniów	- podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie

problematyki zdrowotnej.				człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
Podjęmowanie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom.	2025-2027	placówka oświatowa Policja Kościół	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń
Współpraca z Policją w zakresie eliminowania zagrożeń mających wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym	2025-2027	GKRPA Policja	- liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy, w tym przez nieletnich - liczba podjętych	- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie

dzieci i młodzieży, oraz zapewniania bezpieczeństwa na drodze			działań w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego - liczba zrealizowanych inwestycji drogowych w celu podniesienia bezpieczeństwa na drodze	potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców
---	--	--	---	---

CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę jednostek organizacyjnych gminy, GKRPA, ZI, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i Kościoła	2025-2027	OPS GKRPA ZI placówka oświatowa i wychowania przedszkolnego placówka kultury placówka ochrony zdrowia NGOs Kościół	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w gminie - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin

				- wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie form współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	2025-2027	OPS ZI GKRPA placówka oświatowa i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP	- rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci z terenu gminy - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy.	2025-2027	podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	- liczba procedur „Niebieskie Karty” - liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba osób w rodzinach objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób stosujących przemoc skierowanych do udziału programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-	- przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku przemocy domowej - poprawa funkcjonowania rodzin doznających przemocy i zagrożonych przemocą

			terapeutycznych.	
--	--	--	------------------	--

Legenda

UG – Urząd Gminy

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy

PWD – Placówka Wsparcia Dziennego

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

UMWZ – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem programu będzie Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówka oświatowa, placówka kultury, świetlice, Placówka Wsparcia Dziennego.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości i będzie opierać się na następujących kryteriach:

- kryterium trafności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i realnym potrzebom odbiorców;
- kryterium skuteczności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele programu zdefiniowane na etapie planowania;

- kryterium trwałości efektów – pozwoli ocenić, czy rezultaty osiągnięte w ramach programu mogą trwać po jego zakończeniu, a także czy możliwe jest długotrwałe utrzymanie się wpływu programu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z terenu gminy.

Zebrane informacje zostaną wykorzystane do opracowania sprawozdania podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość. W myśl art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku sprawozdanie roczne za poprzedni rok z realizacji Programu Wspierania Rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadania przedstawi Radzie Gminy i Wójtowi Gminy Bielice Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej do dnia 31 marca każdego roku.

Trudno na obecnym etapie oszacować zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie wdrażania założeń Programu, niemniej monitorowanie tych zagrożeń na poziomie lokalnym z pewnością ma szansę przyczynić się do złagodzenia niekorzystnych tendencji, ale też może wymagać zwiększonych nakładów finansowych i większego zaangażowania instytucjonalnego i społecznego, by przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom mającym wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców gminy.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	7
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2021-2023	9
Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2021-2023	10
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2021-2023	10
Tabela 5. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2021-2023	11
Tabela 6. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2021-2023	11
Tabela 7. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2021-2023	11
Tabela 8. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2021-2023	12
Tabela 9. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom gminy w latach 2021-2023	13
Tabela 10. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023	13
Tabela 11. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023	14
Tabela 12. Rodzaje wsparcia udzielanego przez OPS w latach 2021-2023	14
Tabela 13. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2021-2023	15
Tabela 14. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pobytu mieszkańców w DPS-ie (w zł) w latach 2021-2023	15
Tabela 15. Piecza zastępcza w gminie w latach 2021-2023	16
Tabela 16. Rodziny objęte opieką Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2021-2023	16
Tabela 17. Asystentura rodziny w gminie w latach 2021-2023	17
Tabela 18. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023	20
Tabela 19. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023	20
Tabela 20. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2021-2023	20
Tabela 21. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2021-2023	21
Tabela 22. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023	22
Tabela 23. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2021-2023	22
Tabela 24. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2021-2023	22
Tabela 25. Działalność GKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	22
Tabela 26. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2023	24
Tabela 27. Placówki opieki nad dziećmi do lat 3. działające w gminie (w roku szkolnym 2023/2024)	25
Tabela 28. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2023/2024)	25
Tabela 29. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2023/2024)	26
Tabela 30. Placówki kultury w gminie w 2023 r.	26
Tabela 31. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2023 r.	26
Tabela 32. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie	26
Tabela 33. Parafia rzymskokatolicka na terenie gminy w 2023 r.	27
Tabela 34. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2021-2023	27
Tabela 35. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy usytuowane poza gminą w 2023 r.	28
Tabela 36. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2023/2024	33
Tabela 37. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2023/2024	33
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?	29
Wykres 2. W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?	30

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	31
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?	31
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?.....	32